

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

100 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVII NR. 6

Vineri,
10
FEBRUARIE
2017

43 de panglici și tot atâția
absolvenți cuprinși
de emoția viitorului

(Paginile 7 și 12)

Editorial:
Cel mai frumos protest
din lume

(Pagina 3)

„Lucrul cu copiii
și schimbarea generațiilor
îi menține pe dascăli tineri”

(Paginile 8 și 9)

Calendar ortodox

- 13 februarie, luni, Sf. Cuv. Martinian; Sf. Ap. și Mc. Acvila și soția sa Priscila; Sf. Ier. Evloghie, patriarhul Alexandriei
- 14 februarie, marți, Sf. Cuv. Auxențiu, Maron și Avraam; Sf. Filimon, Ep. Gazei
- 15 februarie, miercuri, Sf. Ap. Onisim; Sf. Mc. Maior; Sf. Cuv. Eusebiu din Siria
- 16 februarie, joi, Sf. Sfințit Mc. Pamfil; Sf. Mc. Valent, Pavel și Seleuc; Sf. Cuv. Flavian, arhiepiscopul Constantinopolului
- 17 februarie, vineri, Sf. M. Mc. Teodor Tiron; Sf. Mariamna; Sf. Împărați Marcian și Pulheria
- 18 februarie, sâmbătă, Sf. Leon, Ep. Romei; Sf. Agapit, Ep. Sinadei (Pomenirea morților – Moșii de iarnă)
- 19 februarie, duminică, Sf. Ap. Arhip, Filimon și soția sa, Apfia; Sf. Cuv. Mărt. Evghenie și Macarie. Duminica Lăsatului sec de carne (a Înfricoșătoarei Judecăți)

ANNO

Calendarul nostru 1982

În anul 1981 s-a sărbătorit Centenarul Bartók. Uniunea Democratică a Românilor din Ungaria l-a invitat la Jula, cu acea ocazie, pe etnomuzicologul Ion T. Florea din Arad, care a ținut mai multe prelegeri pe tema Bartók și Enescu. În imaginea de sus: Ion T. Florea ținând o prelegere despre activitatea compozitorilor Bartók Béla și George Enescu, la biblioteca din Jula.

UDRU și Comitetul județean al Frontului Popular Patriotic din județul Bichiș a organizat, în ziua de 31 mai 1981, o întâlnire a membrilor cluburilor de naționalitate în comuna Aletea. Pe scena aleteană a evoluat și formația bătrânilor din Otlaca-Pustă (imaginea de jos).

Stimați cititori, acest colț de pagină îl vom dedica în cursul acestui an amintirilor, vremurilor trecute. La evocarea acestora ne vom folosi de „Calendarele” vechi pe care le avem în arhiva redacției noastre. Fiți alături de noi în această călătorie în timp!

Pe copertă: Balul acordării panglicii la Liceul „N. Bălcescu” din Jula
(Foto: Anca Becan)

Balul Mărțișorului la Jula

A trecut un deceniu și jumătate de la înființarea fundației Liceului „Nicolae Bălcescu”, perioadă în care se organizează anual un bal de binefacere pentru instituția de învățământ. Anul acesta, petrecerea care a devenit preferată atât de părinți și de profesori cât și de elevii actuali, dar și de foștii elevi ai liceului, va avea loc pe 11 martie, la Centrul Cultural Românesc din Jula, cu începere de la ora 19.00. Amănunte despre eveniment și despre procurarea biletelor, la numărul de telefon al liceului românesc: 06-66/463-161.

A.B.

Bal românesc cu merinde pentru românii din Bătania

A utogovernarea Românească din Bătania organizează balul românesc cu merinde în seara zilei de 18 februarie. Evenimentul va avea loc la Centrul Cultural din Bătania, cu începere de la ora 19.00. În deschiderea evenimentului vor susține un program artistic elevii școlii generale românești din localitate, după care va urma distracția în compania formației Szenes trio.

A.B.

Balul mascat de alungare a iernii la Aletea

Unul din marile evenimente ale anului 2017 în orașul Aletea, va fi Balul mascat de alungare a iernii. Marți, 28 februarie, aletenii vor avea parte de paradă și distracție prin defilarea mascaților pe străzile orașului. După defilarea de alungare a iernii, mascații vor fi întâmpinați la Căminul cultural cu gogoși tradiționale. Defilarea mascaților are loc de la marginea orașului Aletea, pe drumul care duce spre Chitighaz, pe toate străzile principale ale orașului, pe la instituții, iar ultima oprire fiind la Căminul cultural. Cei care doresc să participe la parada tradițională se pot alătura convoiului care pornește dimineața de la ora 8.30.

Poza săptămânii

Toată lumea protestează cum poate...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Intoleranța religioasă și persecuțiile au afectat 215 milioane de creștini în 2016

Organizația Open Doors USA a publicat, în ianuarie 2017, lista celor 50 de țări în care creștinii au fost persecutați pentru credința lor în anul 2016. World Watch List prezintă gradul de amploare al actelor de persecuție și intoleranță religioasă într-un top al acestor țări, disponibil pe opendoorsusa.org.

Open Doors USA raportează 21 de țări în care minoritatea creștină este persecutată în proporție de 100%. Astfel, aproximativ 215 milioane de creștini au avut de suferit pentru convingerea lor religioasă anul trecut. Este al 25-lea an în care organizația realizează acest raport și, potrivit lui David Curry, CEO-ul Organizației, se înregistrează cea mai gravă situație de până acum.

„Un creștin din 12 trăiește într-o zonă sau cultură în care creștinismul este ilegal, interzis, sau pedepsit. Totuși, lumea nu vorbește foarte mult despre valul șocant de intoleranță religioasă”, spune David Curry, citat de christianpost.com.

Raportul înregistrează 1207 creștini uciși pentru credința lor, în afară de zonele Coreea de Nord, Irak și Siria, care se află pe locurile 1, 6 și 7 din alarmantul top. De asemenea, 1329 de locașe de cult au fost atacate sau distruse pe întreg globul în anul 2016.

Cele 21 de țări în care minoritatea creștină este persecutată, în proporție de 100% sunt Coreea de Nord, Somalia, Afganistan, Pakistan, Sudan, Siria, Irak, Iran, Yemen, Eritrea, Libia, Nigeria, Maldive, Arabia Saudită, India, Uzbekistan, Vietnam, Kenya, Turkmenistan, Qatar și Egipt.

În Coreea de Nord, o persoană poate fi încarcerată sau omorâtă doar pentru deținerea unei Biblii. Cetățenii acestei țări sunt forțați să creadă în familia conducătorului Kim Jong Un, ca singură divinitate. Mii de oameni au fost uciși sau trimiși în lagăre de „reeducare” pentru practicarea credinței lor.

În Somalia, deși puține persecuții sunt raportate, creștinismul este interzis. Există mici comunități, care își practică credința în ascuns, iar dacă sunt descoperite, creștinii sunt uciși fără vreun proces anterior. În Somalia toți cetățenii sunt înregistrați ca și islamisti, indiferent de credința lor.

Pakistan este cea mai violentă țară în ce privește opresiunea creștinilor. Aceștia sunt ținta ridiculizărilor și persecuțiilor publice. Poliția nu îi protejează corect și persecutorii se autoimpun.

Odată cu creșterea organizației teroriste Stat-Islamic în Orientul Mijlociu, sute de mii de creștini din Siria și Irak sunt nevoiți să-și părăsească locuințele pentru a nu fi uciși. Câteva mii de creștini, refugiați în tabere din Erbil sunt în totalitate dependenți de ajutoare umanitare.

Persecuțiile au crescut de la an la an, după ce în 2013 se anunța dublarea victimelor persecuțiilor creștinilor față de 2012, iar 2014 și 2015 au fost anunțați în presă drept cei mai sângeroși ani pentru creștini. În ultimii 14 ani topul celor de la Open Doors USA are pe primul loc Coreea de Nord, unde zeci de mii de oameni suferă pentru credința în Iisus Hristos.

Trei zile de post și rugăciune pentru România

Radio Vocea Evangheliei din România a chemat toți românii, în zilele de 6–8 februarie, la „3 zile de post și rugăciune pentru România”. Apelul a cuprins următoarele:

1. TREZIRE SPIRITUALĂ – Să ne rugăm pentru trezirea spirituală a bisericilor din România și pentru întoarcerea locuitorilor României la Dumnezeu. Să ne rugăm pentru vieți atinse și schimbate prin cunoașterea personală a Domnului Isus Cristos ca Domn și Mântuitor.

2. STABILITATE – Să ne rugăm pentru stabilitatea României, politică, socială, economică și financiară și pentru protecția Domnului peste România. Să ne smerim și să ne pocăim de păcatele comise în România, de noi și părinții noștri (Daniel 9:8-12, 16-19).

3. DIALOG CONSTRUCTIV – Să ne rugăm pentru relații constructive, în favoarea intereselor României, între Președinte, Parlament și Guvern. Să ne rugăm pentru respectarea autorității instituționale și pentru dialog civilizat. Să cerem mila și îndurarea lui Dumnezeu pentru națiunea noastră.

4. UNITATE ÎN DIVERSITATE – Să ne rugăm pentru unitate în familii, între soți, între părinți și copii, pentru iertare și restaurarea relațiilor. Să ne rugăm pentru unitate în și între biserici, pentru restaurarea relațiilor între creștini, prin iertare și pocăință, pentru dărâmarea zidurilor care separă generațiile din biserici și societate.

5. VIITORUL NAȚIUNII – Să ne rugăm pentru tână generație, pentru ca ei să fie copii și tineri dedicați pentru Cristos și să trăiască o viață de sfințenie. Să ne rugăm pentru protecția lor, pentru integrarea lor în Biserica lui Cristos și pentru implicarea lor constructivă în societate.

Binecuvântat este poporul al cărui Dumnezeu este Domnul! Dumnezeu să binecuvânteze România!

Evanghelizare la bapțiștii din Micherechi

Biserica Baptistă din Micherechi vă invită să participați la ocazii de evanghelizare după următorul program:

Vineri, 10 februarie 2017, ora 18.00, invitat: pastor *Viorel Iuga*, președintele Cultului Baptist din România

Sâmbătă, 11 februarie 2017, ora 18.00, invitat: pastor *Marius Ianc*, Jebel

Duminică, 12 februarie 2017, ora 09.00, invitat: pastor *Paul Bercea*, Ieneu

Duminică, 12 februarie 2017, ora 17.00, invitat: *Szabó László*, Oradea
Vă așteptăm cu drag!

P.C.

Seri de evanghelizare la „Betel” din Micherechi

În zilele de 16–18 februarie vor avea loc seri de evanghelizare și la Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi. Sub genericul „Pace și iertare găsești doar la Isus Hristos”, în ziua de 16 februarie cuvântul Domnului va fi rostit de *Cristian Boariu* (Deva) iar programul de închinare va fi condus de *Manu Negrea* (Arad). Ziua următoare cuvântul va fi rostit de *Marcel Opriș* (Arad), iar programul de laudă va fi susținut de tinerii bisericii. Sâmbătă, 18 februarie, invitații serii de evanghelizare vor fi *Ghiță Ciobanu* (Șcheia, jud. Suceava) și Grupul de tineri din Vicov (jud. Suceava). În fiecare seară, programul va începe la ora 17.00.

„Influența lui Brâncuși în arta și arhitectura secolelor XX–XXI”

**Prelegere susținută de sculptorul Ingo Glass
la ICR Budapesta**

Institutul Cultural Român Budapesta invită publicul la prelegerea „Influența lui Brâncuși în arta și arhitectura secolelor XX–XXI”, susținută de sculptorul Ingo Glass.

Ingo Glass, autorul volumului „Constantin Brâncuși și influența sa asupra sculpturii secolului al XX-lea”, este invitat frecvent să susțină prelegeri despre influența marelui sculptor român Constantin Brâncuși asupra artei. Sculptor și istoric de artă originar din Timișoara, Ingo Glass, unul dintre reprezentanții neoconstructivismului, este un nume care a creat o avangardă în sculptură prin formele inconfundabile.

În perioada 1954–1960 a urmat cursuri de sculptură la Școala populară de artă, la clasa profesoarei Elisabeth Popper, care studiasse la Viena cu Oskar Hanak, iar în 1967 a absolvit Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca (actuala Universitate de Artă și Design), la clasa lui Artur Vetro. Este unul dintre fondatorii Muzeului de Artă Vizuală din Galați.

În cadrul evenimentului vor fi proiectate imagini care evidențiază tema prelegerii.

Ziua de 19 februarie, data de naștere a marelui sculptor Constantin Brâncuși, a fost declarată, prin lege, în anul 2016, Sărbătoare Națională.

Evenimentul va avea loc vineri, 17 februarie, de la ora 18.30, la sediul ICR Budapesta (str. Izsó nr. 5).

APEL

pentru tineri pasionați de fotografie

Redacția săptămânalului „Foaia românească” lansează un apel pentru tinerii români pasionați de fotografie în vederea colaborării și realizării fotografiilor cât mai expresive și autentice despre comunitățile locale românești din Ungaria, despre evenimentele din sânul comunității, despre imortalizarea valorilor materiale și imateriale. Cei interesați sunt rugați să-și trimită datele de contact și o scurtă prezentare pe emailul redacției: foaia@foaia.hu.

Organizatorii programelor de caritate din ultimii 10 ani
Vă invită cu mult drag, împreună cu familiile Dvs., la o

„Serată de mulțumire”

în ziua de sâmbătă, 11 februarie 2017.

Organizatorii programului doresc să vă mulțumească
pentru ajutorul constant și nemărginit!

Începere: **ora 18.00**

Locul: Casa de cultură „Gheorghe Dulău”, Micherechi

Program:

Cuvânt de salut
Programul elevilor Școlii Generale din Micherechi
Programul Echipei Păstrătorilor de Tradiții „Gheorghe Nistor”
Programul Casei de Copii din Salonta
Prezentarea filmului video realizat la colectarea donațiilor
din anul 2016
Recepție

Episcopia Ortodoxă Română a Oradiei
Asociația Părinți pentru Ora de Religie
(A.P.O.R.) – filiala Bihor

vă invită
Marti, 14 februarie 2017,
ora 18:00

la conferința
FAMILIA,
LABORATORUL EDUCAȚIEI
PENTRU ÎNVIERE!

susținută de
Pr. Conf. Univ. Dr.
CONSTANTIN NECULA

Conferința va avea loc la
Catedrala Episcopală „Învierea Domnului” și
„Sfântul Ierarh Andrei, Mitropolitul Transilvaniei”
din Oradea

Gala de premiere a concursului de desen pentru copii de naționalitate

Centrul Pedagogic pentru Naționalități din cadrul Oficiului pentru Învățământ de la Budapesta organizează, pe 15 februarie, Gala de premiere a concursului de desen lansat pentru copii și tineri din rândul celor 13 naționalități din țară.

Concursul lansat în toamna anului trecut a avut ca scop dezvoltarea creativității elevilor de naționalitate, prezentarea istoriei, geografiei, culturii imateriale, obiceiurilor și tradițiilor populare ale naționalităților prin creații de artă plastică. La concurs au putut participa toți copiii care frecventează o instituție de naționalitate, în patru categorii: I – grădiniță, II – școala generală, clasele 1–4, III – școala generală, clasele 5–8, IV – liceu, clasele 9–12.

În numărul următor vă vom informa despre câștigătorii români ai acestui concurs de desen.

E.Ș.

Zece ghicitori simple

Pentru copiii cărora le plac provocările și se amuză de fiecare dată când sunt supuși la teste de logică, iată 10 ghicitori foarte simple.

1. Cine nu pune niciodată întrebări, dar i se răspunde de fiecare dată?
2. Ce îți aparține, dar este mai mult folosit de alții?
3. Am o cutie în care țin banii, are 48 de centimetri lățime și 42 de centimetri înălțime. Câte monede trebuie să pun pentru a nu mai fi goală cutia?
4. Cine are față și două brațe, dar nu are picioare?
5. Cum este cel mai simplu să îți dublezi banii?
6. Ce trebuie spart înainte să fie folosit?
7. Toată lumea are așa ceva și nimeni nu o poate pierde?
8. Imaginează-ți că ești într-o cameră plină cu apă. Nu sunt ferestre și nici uși. Cum ieși de acolo?
9. Cu cât faci mai mulți, cu atât mai multe lași în urma ta.
10. Ce invenție te ajută să vezi printr-un perete?

5. Îți pui în față unei oglinzi
6. Oul
7. Umbra
8. Încetezi să îți mai imaginezi
9. Urmele
10. Fereastra

1. Soneria de la ușă
2. Numele tău
3. Doar una, după aceea cutia
4. Ceasul

Răspunsuri:

Olimpiada școlară la română

La sfârșitul lunii ianuarie și începutul lunii februarie s-au dat probele în scris la concursul național OATV (Országos Általános Iskolai Tanulmányi Verseny) la care s-au înscris anul acesta elevi de la șase școli generale din Ungaria în care se învață limba română. La concursul național, care se adresează elevilor din clasele 7–8, anul acesta s-au înscris 14 elevi la limba și literatura română și 14 la cultură și civilizație românească. Cei care vor obține punctajul necesar, vor merge mai departe la proba orală, care va avea loc în primăvară, între 17–28 aprilie.

A.B.

Proverbe despre politețe

Politețea este una dintre cele importante forme de exprimare și de relaționare între oameni. Prin proverbe și alte ziceri înțelepte putem înțelege și mai multe despre cât de importantă este politețea și ce se întâmplă atunci când aceasta lipsește din comportamentul cuiva.

- Politețea nu costă nimic.
- Politețea este cheia de aur care deschide toate ușile.
- Comportă-te pe munte ca și cum te-ai comporta într-un palat.
- Să nu faci coarne la mâncare.
- Omul fără omenie e ca și trupul fără suflet.
- Omenia ține mai mult decât minciuna.
- Politețea nu costă nimic și cumpără orice!
- Bună ziua, căciulă, că stăpânul n-are gură!
- Omul politicos învață politețea de la cel care nu o are.
- Un refuz politicos e preferabil unei aprobări grosolane.
- Salutul între doi dușmani este primul semn al împăcării.
- Când altul grăiește nu îi lua vorba din gură, ci așteaptă mai pe urmă.
- Obraznicul mănâncă praznicul, dar plătește cu obrazul.
- Florii i se cere parfum și omului politețe.
- Politețea sporește mult reputația unui om și a avea purtări alese este ca și cum ai avea scrisori de recomandare permanente.
- Punctualitatea este politețea regilor.
- Cea mai bună politețe este onestitatea.
- Adevărata politețe este o datorie; cea afectată, mai ales cea neobișnuită, este șarlatanie. Ea nu e o chestiune a buneicuviențe, cu un mijloc de a pune stăpânire pe cineva.

43 de panglici și tot atâția absolvenți cuprinși de emoția viitorului

O frumoasă manifestare dedicată celor 43 de absolvenți de clasa a 12-a, de la Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula a avut loc pe 4 februarie, sub genericul „Balul acordării panglicii”. La această serată și-au luat rămas bun de la colegii și profesorii lor o generație de absolvenți ai Liceului românesc, uitându-se cu nostalgie în urmă, dar și cu nădejde și bucurie spre viitor. Manifestarea organizată de elevii de clasele a 11-a a început prin cuvântul festiv al doamnei *Maria Gurzău Czegledi*, directorul instituției de învățământ, care s-a adresat în limbile română și maghiară absolvenților de clasa a 12-a, felicitându-i și încurajându-i pentru viitor, reamintind și câteva dintre principiile de bază pe care le-au învățat în timpul liceului. La acest eveniment aparțin din viața tinerilor de vârstă majoratului, dar și din viața școlii din Jula au participat în jur de 600 de persoane, printre care s-au numărat numeroase oficialități române și maghiare, profesori, părinți, rude și foarte mulți prieteni ai tinerilor.

Rând pe rând și împărțiți în două grupe, cei 43 de elevi absolvenți, ținându-se de mâini și împreună cu diriginții lor (dirigin-

tele clasei a 12-a A este prof. *Gheorghe Gabor*, iar dirigința clasei a 12-a B este prof. *Stela Nicula Machhour*), au urcat pe scenă și au prezentat câte un montaj literar-artistic. Elevii clasei a 12-a A au ținut în cadrul montajului și un moment comemorativ pentru fosta lor profesoară, *Elena Olteanu*, care le-a fost dirigință trei ani de zile, dar s-a stins din viață vara trecută.

Momentul culminant al serii l-a constituit acordarea panglicii pentru fiecare elev absolvent, având însemnat pe ea anii 2013 și 2017, adică începutul și sfârșitul perioadei liceale a acestei promoții de elevi. Valsul tinerilor a încheiat programul cultural, absolvenții din ambele clase prezentând separat câte-o coregrafie elegantă și câte un dans modern, după care fiecare dintre ei și-au invitat părinții la dans. Spectacolul tinerilor a fost spre mândria părinților și pe placul numerosului public și al oaspeților, serbarea de la Liceul „Nicolae Bălcescu” continuând cu o cină și cu un bal cu muzică, dans și tombolă.

A.B.

Fotomontaj în pagina a 12-a

„Lucrul cu copiii și schimbarea generațiilor îi menține pe dascăli tineri”

Interviu cu Ana Málik din Chitighaz despre ce înseamnă să fii învățător timp de patru decenii fără întrerupere

De doamna învățătoare Ana Málik mă leagă amintiri plăcute de pe vremea când am făcut practica mea pedagogică la școala din Chitighaz, și fiind „veterană” în instituția de învățământ ea a fost cea la care am apelat pentru ajutor. Profesia de dascăl nu este una chiar ușoară, însă cu siguranță satisfacția pe care au învățătorii văzând evoluția micilor învățăcei, nu se compară cu nimic altceva.

— De ce ați ales să fiți învățătoare?

— Iubesc foarte mult copiii, dar îmi și doream de mică asta. Cu copiii vecinilor ne jucam de-a școala în copilărie, iar eu eram întotdeauna învățătoarea lor. Am făcut Facultatea Pedagogică la Dobrițan, iar părinții m-au susținut, s-au bucurat că vreau să fiu om învățat. Am absolvit Liceul „Erkel Ferenc” din Jula, pentru că părinții mei m-au dat la școala generală maghiară, însă știam limba română foarte bine de acasă de la ei. Așa am ajuns să mă fac învățătoare română. Mi-a plăcut practica de la început și am pus suflet în munca mea.

— Ce ați putea spune de schimbările în învățământ în comparație cu anii de la începutul carierei de învățător?

— Sigur că schimbări sunt, precum și în orice alte domenii. Atunci când eu am început cariera nu erau atâtea pretenții, oamenii erau mai simpli. Copiii erau mai puțini într-o clasă, însă ne puteam ocupa mai mult de fiecare în parte. Față de generațiile acestea de acum, copiii veneau de acasă știind limba română, se vorbea acasă, în familiile de români, mai mult românește. Atunci învățam alfabetul, scrisul și cititul în clasa I, în limba română...

— Ce considerați că este cel mai greu în această profesie?

— Nu mi-a fost deloc greu să-mi fac meseria, iubesc copiii, am încercat întotdeauna să le înțeleg nevoile, pentru rezultate bune trebuie muncă și perseverență. Lucrul cu copiii și schimbarea generațiilor, îi menține pe dascăli tineri. Aceste lucruri m-au ajutat, iubirea și respectul față de copii și față de colegii mei, corectitudinea și încrederea unii față de alții. Comunicarea bună cu părinții, înțelegerea, toate acestea sunt lucruri de care ai nevoie pentru ca această profesie să o transformi într-un lucru frumos. Primul lucru pe care trebuie să-i înveți pe cei mici este să se accepte și să se respecte între ei și pe doamna învățătoare bineînțeles. Copiii cu care am început eu învățământul erau altfel... Nici părinții lor nu erau atât de ocupați, atât de stresați ca cei de azi. Acum, nimeni nu mai concepe să trăiască fără tehnologie, fiecare copil are telefon mobil, atenția lor este îndreptată acum cu totul spre altceva decât a copiilor din trecut.

— Câți elevi v-au trecut prin mână?

— Niciodată nu i-am numărat și nu m-am gândit la asta. Cu siguranță, mai multe zeci de copii, mai multe generații, vă dați seama...

— Cum trebuie să fie un dascăl bun? Cum ați reușit să-i țineți aproape de dumneavoastră?

— Când încep clasa I trebuie să le fii de multe ori și mamă. Chiar de multe ori s-a întâmplat să-mi zică mamă în loc de doamna învățătoare, sau acum mai târziu bunică... Este important ca învățătorul să-i iubească pe cei mici, să le înțeleagă durerea, să fie și el de multe ori copil, pentru că atunci când ești pe aceeași undă poți să faci ce vrei cu ei. Întotdeauna am pornit spre locul meu de muncă fără reținere, cu nerăbdarea de a mă întâlni cu copiii... Tot ceea ce am făcut a fost să îi tratez pe copii la fel, să îi provoc la discuții, la gândire, să ne jucăm și să creăm împreună. Foarte importantă este recompensa, adică lauda, să aibă copilul o confirmare a capacităților sale. Iar dacă un copil nu a putut sau nu a știut atunci l-am ajutat cum am putut mai bine.

— Dacă ar trebui să o luați de la capăt ce ați face? Ați avut momente în care v-a părut rău că nu ați ales altceva?

În primii patru ani de școală atât copiii, cât și părinții și învățătorii trec prin momente grele dar deosebit de frumoase. Despre aceste momente doamna Ana Málik, născută Sabău, care a ieșit anul trecut la pensie după mulți ani de activitate în învățământ, la Școala generală românească din Chitighaz ne povestește cu multă sensibilitate cu simplitate și modestie, însă cu multă dragoste și regret după „micii ei prieteni”.

În anul 1963 în clasa întâi

Alături de familie

„Lucrul cu copiii și schimbarea generațiilor îi menține pe dascăli tineri”

– Dacă aș lua-o de la capăt tot învățătoare m-aș face. Nu zic că nu aș putea schimba unele lucruri, cred că este normal să fie așa. Sigur că au fost și momente mai puțin plăcute în viață sau sensibile, dar nu mi-ar plăcea să fac altceva decât munca de la catedră.

– Nu vă întreb dacă ați încuraja tinerii de azi să lucreze la catedră, deoarece, doi din cei trei copii ai dumneavoastră au ales această meserie. Este de la sine înțeles că i-ați încurajat în această direcție?

– Copiii mei mai mari, *Gheorghe* și *Edit*, au urmat exemplul meu pentru că asta au văzut acasă. Au luat parte la bucuriile mele, la realizările mele, au ascultat poveștile mele drăguțe aduse acasă de la școală. Dacă tot veni vorba de copii, recunosc că sunt bucuroasă că au ales această meserie.

– Cu ce gânduri ați plecat din învățământ și cum vă petreceți timpul în anii de pensie?

– Am părăsit școala cu mulțumirea și satisfacția că am făcut tot ce am putut pentru a forma multe generații de copii, care mulți dintre ei sunt acum dascăli, ingineri, doctori sau buni meseriași și oameni de omenie. Mereu am încercat să fiu aproape de ei, să-i mângâi pe frunte, să le spun o vorbă bună când au fost supărați sau derutați. O să-mi lipsească tot ce înseamnă școală, dar am plecat cu încrederea că am reușit să le dau un start în viață, și le-am oferit ce am avut eu mai bun. Primul an de pensie a fost destul de greu, pentru că anul trecut după ce am terminat activitatea m-am trezit dintr-o dată, după patruzeci și ceva de ani, că am foarte mult timp liber și nu știu ce să fac cu el. Am simțit că trăiesc în prea mare liniște, deoarece copiii sunt cu treburile lor, iar băiatul cel mare de la care am patru nepoți nu locuiește cu noi în sat ca să-l ajut, să am grijă de ei... Așa că m-am refugiat în lucrurile pe care le-am pus cândva de-o parte din lipsă de timp, broderie, croșetat, etc. Am avut și o normă la o școală unde am fost pe post de suplinitor. Mă bucur că acum am mai mult timp pentru familie...

Anca Becan

Correspondență culturală

„Despre dragoste și alți demoni”, un spectacol de operă de zile mari

Dragi cititori ai Foii românești,
Dragi iubitori ai operei,

În seara zilei de vineri, 27 ianuarie 2017, am avut onoarea să asist la un important eveniment cultural european. În sala Operei de Stat Ungare, în sala în care au dirijat atâția celebri compozitori precum *Wagner*, *Mahler*, *Furtvängler*, *Liszt* și mulți alții, și-a dirijat compozitorul *Péter Eötvös* premiera celei de-a cincea opere intitulate *Despre dragoste și alți demoni*, prelucrare muzicală a romanului cu același titlu semnat de celebrul scriitor columbian *Gabriel Garcia Marquez*. Libretul operei a fost scris de un mai vechi colaborator al compozitorului, *Kornél Hamvai*.

Dar... cel care a pus în scenă acest fastuos spectacol de operă este, de asemenea, un binecunoscut artist, un mare regizor european: *Silviu Purcărete*. A regizat la Budapesta spectacole de teatru la Katona și la Național, iar în luna aprilie urmează prezentarea în cadrul festivalului MITEM a spectacolului său cu *Faust*, interpretată de trupa Teatrului din Sibiu (România).

Opera maestrului *Péter Eötvös* a fost comandată de Opera din Glyndebourne. În interviul domniei sale, pe care îl puteți citi pe pagina de pe internet a Operei, recunoaște,

că este prima lucrare a sa despre dragoste și prima compusă în manieră belcanto, ceea ce permite cântăreților să ne desfrute cu frumusețea vocii lor. Dar nu numai, lucrarea este cea mai melodică din lucrările sale de operă, muzica acestei lucrări a fost calificată de critici drept *magică*.

Sunt calitative pe care nu pot decât să le întăresc. După spectacol mă aflu într-o stare de năuceală, din cauza revenirii în lumea reală. Muzica, imaginile, vocile artiștilor, scenografia extraordinară a lui *Helmut Stürmer*, jocul, relațiile create între personaje, imaginile atât de precis inventate de regizor, sentimentele vii cu care personajele se duceau între ele, toate, toate te *seduc*, te transpun în lumea realismului fantastic al celebrului autor care a fost, care este pentru vecie, *Marquez*.

Pe scurt, spectacolul este la nivelul operei literare a lui *Marquez*. Nici un element nu poate fi despărțit de întreg. Și vocile și jocul

cântăreților fac parte organică din acest întreg. Toți sunt minunați dar... interpreta principală, cea a fetei din roman, care este *Sierva Maria*, interpretată de ucrainianca de mare talent *Tetiana Zhuravel*, pare o excepție și datorită fizicului minion și delicat, necesar personajului, dar atât de rar în galeria cântăreților de operă. Iar vocea de soprană de coloratură, cerută de rol, și-o folosește cu măiestrie și bun gust. Socotiți aceste rânduri drept invitație la operă, la un spectacol contemporan de operă...

Anna Scarlat

Legenda bisericii românești unice în lume – jumătate ortodoxă, jumătate catolică

În nordul extrem al României se află un monument unic în lume. Biserica jumătate catolică, jumătate ortodoxă din satul botoșănean Hilișeu Crișan este veche de 200 de ani și are o legendă care a traversat secolele, scrie ziarul Adevărul.

La 56 de kilometri de municipiul Botoșani, traversând ținutul Dorohoiului, aproape de ultima graniță a Uniunii Europene, în nordul extrem al României lângă vestigiile Codrii ai Herței, se află un sat numit Hilișeu Crișan. În aparență pare un sat sărac, tipic nordului uitat al României, un cătun aproape de granița cu Ucraina, unde în afară de animalele din gospodării, casele joase din chirpici și câțiva țărani luați cu muncile câmpului sau adunați la crăsmă nu ar mai fi nimic de văzut.

Pe partea stângă a drumului, dinspre Dorohoi către Hilișeu Horia, este un monument amplasat chiar la marginea șoselei indică existența unui monument istoric de categoria A, adică de interes național.

Pe deal se zărește un monument uluitor prin frumusețea sa: o veche biserică ortodoxă din lemn, frumos decorată, înălțuită de un zid cu sfinți și o clopotniță ce aduce aminte de mănăstirile catolice ale benedictinilor. Propriu-zis, pe deal se vede o biserică unicat, așa cum nu se mai găsește nicăieri în lume și care pentru prima dată de la Schisma din 1054, unește în trupul ei catolicismul și ortodoxia. „Este biserica jumătate catolică, jumătate ortodoxă. Un unicat, o adevărată bijuterie arhitectonică a unor vremuri de mult apuse”, spune Dănuț Huțu, directorul Direcției de Cultură din Botoșani.

Pe vizitator prima dată îl întâmpină masiva clopotniță a lăcașului de cult, construită din cărămidă, pe bază de piatră. Zidurile ca și clopotnița au influențe baroce, semănând mai mult a incintă de mănăstire apuseană și pe care nimeni nu s-ar aștepta să le găsească în nordul României. Pe zid, tot de influență barocă se află 13 statui catolice, sculptate direct în piatră. Sunt impozante fiindcă sunt făcute în mărime naturală și îi reprezintă pe cei 12 apostoli alături de Iisus Hristos. Trecând de poarta, tot de influență catolică, se ajunge în fața unei biserici ortodoxe din lemn, care este de fapt inima acestui complex bisericesc. Impresionează prin dimensiunile și vechimea ei.

Este o biserică țărăneasă de acum mai bine de 200 de ani, ridicată din bârne groase de stejar, peste care a fost decorat cu grijă lemnul. Acoperită cu draniță și un frumos pridvor făcut „din bardă” completează această construcție ortodoxă după model ucrainian. Un balaur cu două capete, străjuiește pridvorul alături de cinci rozete, simboluri misterioase, a căror însemnătate sau înțeles nu a fost descifrat nici astăzi. Dincolo de ușile masive de lemn, interiorul bisericii se deschide cu smerenie. Impresionează în lumina diafană, lăsată să intre atât cât trebuie de ferestrele înguste, catapeteasma din lemn de tei.

Glume

Doi ardeleni veniți la oraș sunt cazați într-un hotel la etajul 20, iar liftul nu merge. Se apucă ei să urce pe scări. Pe la etajul 5, Ion către Gheorghe: – Gheo, am să îți zic ceva. – Lasă-mă, îmi zici când ajungem. După încă vreo șapte etaje, Ion: – Gheo, trebe să-ți zic ceva. – Lasă-mă loane, îmi zici când ajungem! În fața ușii, Gheorghe către Ion: – la zi acuma ce voiai să-mi zici. – Am uitat cheia la recepție! Se apucă ei să coboare. După vreo cinci etaje, Ion vrea să zică ceva. – Lasă-mă în pace. Îmi zici jos! Alte șapte etaje, Ion vrea să spună ceva, Gheorghe îl oprește enervat. Ajung la recepție, Ion: – Măi Gheo, tu chiar nu știi de glumă?

– Scumpa mea soție, nu sunt gelos, dar am impresia că dansezi prea mult cu tânărul acela. – Să știi că are intenții serioase. Mi-a zis că dacă rămân văduvă mă ia de soție.

Porcușorul isteric se plimba cu bicicleta. Iepurașul se plimba pe lângă el:

– O să cazi, o să cazi, o să cazi! Deodată porcușorul cade într-o groapă, cu bicicleta cu tot. Iepurașul, de sus:

– Ha! Ai văzut, ai văzut? Din groapă se aude o voce răgușită:

– Parchez unde vreau eu!

Polițistul de la Rutieră trage pe dreapta un șmecher cu Q7.

– Bă, zice șmecherul cu tupeu, tu știi cine e tatăl meu?

– Nu, răspunde polițistul. N-ai întreb-o pe mamă-ta?

Soacra își sună ginerele, panicată din cale afară:

– Ginere dragă, nu știu ce să fac, a căzut curentul și din bucătărie vine un miros puternic de gaz!

– Calmează-te, aprinde o lumânare și intră în bucătărie, hai că stau la telefon...

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Muzică

Concert coral dedicat tuturor
îndrăgostiților
Valentine's Day cu Filarmonica
de Stat Arad14 februarie 2017, ora 19.00
Sala Cercului Militar Arad

Dirijor – Robert Daniel Rădoiaș

Pian – Sorin Dogariu

Soliști – Mirela Cusursuz, David
Buzgău

Program:

Sara pe deal – Vasile Popovici

Triptic – Vasile Timiș

De-aș avea

Lacul

O, rămâi...

Serenada (Somnoroase păsărele) –
Tudor Flondor

Triptic – Vasile Timiș

După ce atâta vreme

Și dacă

Adio

Franz Schubert Du bist die Ruh – Lied
op.59 nr. 3; Solo David BuzgăuLiebeslieder Walzer, op.52 și op. 65 –
Johannes Brahms

Inspirația unui program dedicat sâr-
bătorii Sf. Valentin argumentează
gestul și invitația la o oră de muzică
petrecută în sala Cercului Militar, de
pe B-dul Decebal nr. 19, în seara de
marți, 14 februarie, de la ora 19.00,
alături de corul academic al Filarmonicii
dirijat de Robert Daniel Rădoiaș
și un program de capodopere corale
pe texte de dragoste.

În seara dedicată îndrăgostiților fi-
nețea și rafinamentul romanticilor
Franz Schubert și Gabriel Fauré devin
și ele indispensabile, fiind prezen-
te acum prin miniaturile *Du bist die
Ruh op.59. nr. 3* și *Après un rêve op.7 nr. 1*,
intercalate în momentele de respiro
ale ansamblului, ca numere de solo
pentru soprana Mirela Cusursuz și
baritonul David Buzgău.

Finalul îi aparține însă secolului XX.
Freddie Mercury și una dintre cele
mai frumoase dedicații de dragos-
te ale ultimelor decenii, *Love of My
Life*, din albumul *A Night at the Ope-
ra* (1975), deschide ultimul segment
coral al serii, conturând alături de
Over the Rainbow, balada semnată de
Harold Arlen pentru filmul *Vrăjitorul
din Oz* (1939) și de marele succes din
1967 al lui Louis Armstrong, *What a
Wonderful World*, o panoramă perfec-
tă a acestei lumi, o lume a simplității
și a iubirii.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

13 FEBRUARIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri
17.00: Știri, date meteo 17.10: De
dor și drag – emisiune de muzică
populară realizată de Zoe Fuicu (Radio
Timișoara) 17.55: Încheiere

14 FEBRUARIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri
17.00: Știri, date meteo 17.10: Eveni-
mente culturale din zona de vest a Ro-
mâniei / Agneta Nica 17.20: EU aleg
România – 100 de personalități 16.30:
Storymania – Radio România 17.55:
Încheiere

15 FEBRUARIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri
17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor
17.55: Încheiere

16 FEBRUARIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00:
Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii
semnată de Edda Illyés 17.20: Revista
presei 17.30: O istorie scurtă a românilor
povestită celor tineri de către istoricul
Neagu Djuvara 17.55: Încheiere

17 FEBRUARIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri
17.00: Știri, date meteo 17.10: EU aleg
România – 100 de destinații 17.20: Sa-
rea în bucate / preluare Radio Antena
Satelor 17.55: Încheiere

18 FEBRUARIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05:
Programul bisericilor ortodoxe și
al celor neoprotestante 16.15: File de
calendar 16.30: „De dor și drag” –
emisiune folclorică realizată de
Daniela Băcilă de la Radio Timișoara
17.20: Emisiune de muzică ușoară –
Pavel Stratan 17.55: Încheiere

19 FEBRUARIE (Adam Bauer)

16.05: „În lumea credinței” – emisiune
religioasă; din cuprins: „Pelerinaje prin
Biblie – cunoștințe despre lume, din
perspectivă creștină” – serial realizat de
dr. Mihaela Bucin 17.00: Retrospectiva
săptămânii (spicuiri din interviurile și
reportajele difuzate pe parcursul săp-
tămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe unde-
le medii cu frecvențele de 873 kHz și
1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő
műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în ar-
hivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6721, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică
a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor
avea avantajul că vor putea citi pa-
ginile revistei în color și cu o zi mai
devreme decât ceilalți abonați.
„E-Foaia” cuprinde și acele articole
și fotografii, care în ediția online
nu apar. „E-Foaia” este realizată
în format PDF și poate fi citită cu
programul gratuit Adobe Reader,
cu ajutorul căruia puteți să căutați
expresii sau conținuturi, dar puteți
și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

PANGLICĂ, *panglici*, 1. Fâșie îngustă
de bumbac, de mătase, de catifea
etc., folosită mai ales ca podoabă
(la îmbrăcăminte feminină). Fâșie
îngustă de bumbac sau de mătase
îmbibată cu tuș, folosită la mașina de
scris. 2. Bandă de pânză, de mușama
sau de metal divizată în centimetri,
care servește la măsurarea distanțelor.

3. Obiect flexibil de me-
tal sau de alt material,
având grosime și lățime
mică în raport cu lungi-
mea; bandă. [Var.: (reg.)
pândlică, **pâmblică** s. f.]
– Din magh. **pántlika**.

UMOR

miercuri, 15 februarie, Duna TV, ora 7.55
miercuri, 15 februarie, Duna World, ora 15.30

În Ecranul nostru vă așteptăm cu
un interviu legat de protestele din
România care în ultimele zile au scos în
stradă sute de mii de oameni, pentru
a se opune măsurilor noului Guvern
privind corupția. Vă invităm apoi să
urmăriți o convorbire cu Bubryák
István, realizatorului filmului „Ziua
blestemată”. În ziua de 2 februarie
s-au împlinit 60 de ani de când au fost
executați doi dintre membrii unui grup
din Vareu care, în pe 17 decembrie, au
vrut să oprească intrarea „pufoicarilor”
în Vareu. Una dintre victime a fost și
Elisabeta Maniu, o fată de numai 20
de ani, originară dintr-o familie de
români din Jula. În emisiunea din
22 februarie vă oferim o variantă
prescurtată a întregului film.
Realizator: **Ștefan Crâsta**

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.huAutoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhas

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de
telefon pentru a comunica situații de-
osebite (ex: accidente, decese, răni,
dispariții de persoane), care reclamă
urgentă - la acest număr de telefon nu
se fac programări și nu se furnizează
informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Ioan Fodoreanu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Coordonator: Eunicia Trif

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapestaInstitutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.huInstitutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.huCentrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

43 de panglici și tot atâția absolvenți cuprinși de emoția viitorului

(Relatare în pagina a 7-a)

Balul acordării panglicii 2013-2017

**FOAIA
românească**

10 februarie
2017

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Butar. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2017: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la MAE-DPRRP (București, România).